

WIJCHEN 2035

PARTICIPATIE EN COCREATIE

KADER

Gemeente Wijchen

PARTICIPATIE EN COCREATIE

Participatie is het meedenken, meepraten en meedoen van betrokken inwoners bij gezamenlijke plannen voor de toekomst. Bij cocreatie gaan we verder en gaat het om gezamenlijk eigenaarschap over een onderwerp of project.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	2
1.1 <i>Waarom participatie en cocreatie.....</i>	<i>2</i>
1.2 <i>Samenvatting participatieresultaten.....</i>	<i>3</i>
1.3 <i>Duidelijke koers.....</i>	<i>3</i>
2. Bestuur besluit, inwoners doen mee.....	3
2.1 <i>De representatieve democratie goed laten functioneren</i>	<i>3</i>
2.2 <i>Burgerparticipatie.....</i>	<i>4</i>
2.3 <i>Belangenbehartigers.....</i>	<i>5</i>
2.4 <i>Wijk- en kerngericht werken</i>	<i>5</i>
3. Inwoners aan zet.....	6
3.1 <i>Overheidsparticipatie.....</i>	<i>6</i>
3.2 <i>Uitdaagrecht.....</i>	<i>7</i>
3.3 <i>Belangenbehartigers.....</i>	<i>7</i>
3.4 <i>Cocreatie.....</i>	<i>8</i>
4. De Omgevingsdialoog.....	8
5. Aan de slag.....	9
5.1 <i>Kern en Wijkgericht werken.....</i>	<i>9</i>
5.2 <i>Overheidsparticipatie & inwonersinitiatieven</i>	<i>9</i>
5.3 <i>Democratische versterking.....</i>	<i>10</i>
Bijlage 1: resultaten participatietraject.....	10

1. Aanleiding

In het Strategisch Kompas, coalitieakkoord en de agenda dienstverlening schrijft de gemeente Wijchen aan de slag te gaan met een participatie en cocreatie kader. De gemeente Wijchen heeft vele betrokken en bevlogen inwoners, ondernemers en een rijk verenigingsleven. Als gemeente sluiten we graag aan bij wat er in de samenleving gebeurt en we maken ook gebruik van de aanwezige kennis en ervaring. Om te weten wat er speelt en leeft in de samenleving vinden we participatie en cocreatie belangrijk. We streven naar een goede verbinding tussen onze representatieve en participatieve democratie. Oftewel het college en de gemeenteraad in onze representatieve democratie en actieve inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners in onze participatieve democratie. Met als belangrijkste doel om de leefbaarheid in al onze kernen en wijken te vergroten. De bedoeling is om goed met elkaar te werken aan de onderwerpen die belangrijk zijn voor onze gemeenschap. Dit willen we doen in een sfeer van wederzijds vertrouwen.

1.1 Waarom participatie en cocreatie

We willen een betrouwbare samenwerkingspartner zijn. We zetten, waar we participatie en cocreatie kunnen toepassen, in op:

- Vergroten van de leefbaarheid in alle kernen en wijken.
- Verrijken inhoudelijke besluiten door kennis en wensen van stakeholders te betrekken.
- Zorgen voor betrokkenheid en actieve bijdrage van inwoners, ondernemers en partners.
- Van buiten naar binnen halen.
- Inzicht in en versterken van maatschappelijke initiatieven.
- Wederzijds begrip tussen overheid, inwoners en de samenleving.
- Betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel van de samenleving.

Participatie is het meedenken, meepraten en meedoen van betrokken inwoners bij gezamenlijke plannen voor de toekomst. Bij cocreatie gaan we verder en gaat het om gezamenlijk eigenaarschap over een onderwerp of project.

Strategisch Kompas

Nieuw participatiekader

We zetten in op nieuwe, toekomstbestendige manieren van participatie. Hiervoor werken we samen met onze inwoners, ondernemers en partners een nieuw kader uit. Samen met hen bepalen we aan welke instrumenten nog meer behoefte is en hoe we dit het beste in kunnen vullen. Daarbij staan we ook stil bij de mensen die wat lastiger te bereiken zijn. Zoals jongeren en mensen die moeilijker mee kunnen doen in de samenleving. We willen namelijk iedereen goed bereiken en de kans geven om te participeren op een manier die bij hen past.

Wijk- en kerngericht werken

Het wijk- en kerngericht werken nemen we ook mee in de uitwerking van bovenstaand participatiekader. Tijdens het interactief proces is veelvuldig door de deelnemers naar voren gebracht dat zij graag zien dat de samenwerking op wijk- en kernniveau verbetert en dat professionals beter samenwerken. Sommige wijken of kernen voelen zich wat achtergesteld ten opzichte van andere wijken of kernen. Hier moeten we iets mee doen omdat er grote opgaven op wijk- en kernniveau liggen.

Wijchen kent elf leefbaarheidsgroepen. Hoewel onze medewerkers in de wijken en kernen werken, zijn wij niet wijk- of kerngericht georganiseerd. Een aanspreekpunt, sleutelfiguur die dichtbij de wijk functioneert, veel weet en zaken binnen de organisatie verder brengt en regelt, wordt vaak gemist. Hierdoor worden vragen en signalen uit de wijk of kern niet altijd goed opgepakt of kan de samenwerking moeizaam verlopen. In de uitwerking van het nieuwe kader kijken we daarom naar de mogelijkheden van integrale wijkplannen, daaraan gekoppelde wijkbudgetten en wijkregisseurs als manieren om een impuls hieraan te geven.

Maar wat zijn participatie en cocreatie dan niet? Het is niet:

- de heilige graal naar democratische besluitvorming. Eerlijk en behoorlijk democratisch bestuur bestaat uit besluiten van gekozen volksvertegenwoordigers die op een transparante manier communiceren.
- middelen om tegenstanders te overtuigen.
- middelen om te zorgen voor draagvlak.
- middelen om de populariteit van een plan te meten. Om een plan te vergelijken met de publieke opinie is een enquête of opiniemeting geschikt. Participatie hiervoor inzetten is een valse belofte doen.

Het vertrouwen in de overheid en politiek staat overal onder druk. Ook in Wijchen. We werken aan herstel van het vertrouwen.

1.2 Samenvatting participatieresultaten

Hoe kunnen we de kennis van onze inwoners, ondernemers en partners zo goed mogelijk benutten om gezamenlijk de maatschappelijke opgaven te vervullen? Een vraag die we in het participatie en cocreatie kader beantwoorden. En dat doen we niet alleen. In mei en juni (2023) gingen we met Wijchenaren in gesprek over het onderwerp 'Participatie en cocreatie'. De resultaten van het participatietraject geven richting aan het onderstaande participatie en cocreatie kader. Een samenvatting van de resultaten van dit participatietraject staan in bijlage 1.

1.3 Duidelijke koers

Met dit kader geven we aan wat we wel onder participatie en cocreatie verstaan en wat niet. Zo geven we richting aan dat wat we nastreven op het gebied van participatie en cocreatie. In dit kader werken we uit met welke manieren van participatie we aan de slag gaan en hoe we wijk- en kerngericht werken inzetten. Daarnaast werken we uit hoe we dit faciliteren zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. We willen zo veel mogelijk onderwerpen participatief oppakken, maar maken iedere keer een afweging of dit mogelijk is. Een participatieve aanpak is niet altijd mogelijk of gewenst.

2. Bestuur besluit, inwoners doen mee

De gemeenteraad blijft verantwoordelijk voor het nemen van besluiten. Om onze representatieve democratie te versterken is participatie een belangrijk instrument.

Heldere kaders en richtlijnen zijn van belang. Zo blijft voor ieder traject duidelijk waar de gemeenteraad over besluit en hoe de inbreng van de inwoners wordt gebruikt.

2.1 De representatieve democratie goed laten functioneren

Als overheid en ook als samenleving staan we voor veel uitdagingen. Om deze uitdagingen aan te gaan is een goede verbinding van onze representatieve democratie en onze participatieve democratie noodzakelijk. In onze representatieve democratie vertrouwen wij na verkiezingen alle beslissingsmacht toe aan gekozen vertegenwoordigers. Dit is voor de gemeente Wijchen de gemeenteraad. Dit bestuur neemt besluiten als het gaat om beleid, projecten of visies.

Onze participatieve democratie bestaat uit betrokken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Zij kunnen op verschillende manieren meedenken, samenwerken, meebepalen of zelfs cocreëren. Wij kunnen ze betrekken of zij kunnen zelf hun stem proactief laten horen. Door deze twee vormen van democratie in verbinding te brengen met elkaar, kunnen we uitdagingen en opgaven uit het Strategisch Kompas aan gaan.

2.2 Burgerparticipatie

Door middel van burgerparticipatie betrekken we inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij projecten of de ontwikkeling van beleid. Dit kan op verschillende manieren:

- **Informeren:** hierbij informeert de gemeente inwoners, ondernemers of maatschappelijke partners over een bepaald onderwerp of het proces rondom dit onderwerp.
- **Meedenken:** hierbij vragen we inwoners, ondernemers of maatschappelijke partners om hun mening of ideeën over een onderwerp.
- **Samenwerken:** hierbij gaat de gemeente de samenwerking aan met inwoners, ondernemers of maatschappelijke partners om uiteindelijk een goed voorstel neer te kunnen leggen bij de gemeenteraad. Of ze pakken binnen een project samen taken op.
- **Meebepalen:** hierbij neemt niet enkel de gemeenteraad of het college een besluit. Maar krijgen inwoners, ondernemers en/of maatschappelijke partners ook een beslissende stem.

Hoe concreter en lokaler een onderwerp is, hoe belangrijker men het vindt om mee te denken. Hoe abstracter een onderwerp, hoe verder het van de samenleving afstaat. Projecten of beleid op straat- en wijkniveau worden daarom altijd op een zo hoog mogelijk participatieniveau ingezet. Voor visies en abstracte onderwerpen ligt de voorkeur bij het niveau 'meedenken'. Dit haalden we op uit het participatietraject voor dit kader. Uiteraard is deze keuze altijd maatwerk. Door een zorgvuldig te kiezen voor een passende participatiestrategie voorkomen we participatiemoeheid¹ en sluit het participatieniveau aan op de behoefte van inwoners.

Per project, proces of opgave wordt gekeken of participatie mogelijk is en zo ja, welk niveau. Of participatie mogelijk is, hangt af van de volgende punten:

1. Is er nog ruimte voor inwoners, ondernemers en/of maatschappelijk partners om ergens over mee te denken?
2. Is er tijd voor een zorgvuldig participatietraject?
3. Is er budget beschikbaar voor een zorgvuldig participatietraject?

Deze drie vragen vormen samen de participatiecheck.

Per participatietraject wordt gekeken of participatie gewenst/mogelijk is en welke participatiemiddelen het beste passen. Denk hierbij aan bijeenkomsten, het participatieplatform, vragenlijsten, werkgroepen en eventueel nog te ontwikkelen participatietools. Hierbij volgen we de landelijke trend en kiezen we steeds vaker voor stemmingen zoals peilingen en referenda in plaats van overleggen en

¹ Participatiemoeheid is het verzamelbegrip voor serieuze vermoeidheidsverschijnselen bij inwoners op het gebied van maatschappelijke en politieke participatie. Over oorzaken en gevolgen lopen de meningen uiteen.

bijeenkomsten. Mensen participeren het liefst laagdrempelig, wanneer het hen uitkomt, het liefst vanaf de bank.²

Kijkend naar landelijke trends worden burgerberaden steeds populairder. Het is een middel om te komen tot haalbare aanbevelingen voor lastige opgaven. Een burgerberaad is een gelote groep van 50 tot 100 mensen. Samen vormen zij een afspiegeling van de samenleving, waarin iedereen zich zou kunnen herkennen. Tijdens het burgerberaad gaan de deelnemers met elkaar in dialoog, onder begeleiding van een onafhankelijke gespreksbegeleider. Zo komen ze als groep tot aanbevelingen, die ze overhandigen aan de politieke opdrachtgever.

Uitgangspunten burgerparticipatie

- Wanneer de wens bestaat om aan de slag te gaan met participatie, wordt eerst de participatiecheck gedaan. Hierbij bepalen we zorgvuldig de participatieruimte.
- Als uit de participatiecheck blijkt dat participatie mogelijk is, dan wordt er een participatieplan gemaakt. In dit participatieplan worden de doelgroep, het participatie niveau, de participatiemiddelen het bijhorende communicatietraject vastgesteld.
- Bij projecten of beleid op straat- en wijkniveau wordt altijd op een zo hoog mogelijk participatieniveau ingezet. Uiteraard houden we hierbij altijd rekening met goed verwachtingsmanagement om teleurstelling te voorkomen.
- Voor visies en abstracte onderwerpen zetten we in op het participatieniveau 'meedenken' om onze kennis en ideeën te verreiken met een veelzijdig palet aan inzichten.
- We kijken naar de mogelijkheden van de inzet van een burgerberaad en experimenteren hier op korte termijn mee.

2.3 Belangenbehartigers

Het is belangrijk om te weten wat er speelt in de gemeente. Hiervoor is burgerparticipatie een middel. Maar ook blijvend in gesprek zijn met de belangenbehartigers in onze gemeente is belangrijk. We kennen bijvoorbeeld ondernemersverenigingen, natuurorganisaties, leefbaarheidsgroepen en dorpsraden. Deze georganiseerde groepen zijn belangrijke gesprekspartners voor de gemeente om op te halen wat er leeft. Op deze manier kunnen we alle stemmen optimaal betrekken en horen, zodat we de juiste afweging kunnen maken. Het is onze taak als gemeente om deelbelangen te horen en het algemene belang te behartigen. Dit betekent soms dat een deelbelang niet wordt gehonoreerd.

Uitgangspunten belangenbehartigers

- De gemeente Wijchen heeft een gebiedscoördinatoren, die blijvend in gesprek is met de belangenbehartigers die georganiseerd zijn op gebiedsniveau. We halen actief op wat er speelt in de gemeente.
- De gemeente Wijchen heeft beleidsambtenaren die in gesprek blijven met belangenbehartigers die georganiseerd zijn op thema. We halen actief op wat er speelt in de gemeente.

2.4 Wijk- en kerngericht werken

Zoals in het strategisch kompas aangegeven liggen er grote opgaven op wijk- en kernniveau. Uit participatietrajecten blijkt dat men graag beter met de gemeente wil samenwerken om de leefbaarheid in kernen en wijken te vergroten. We zetten om deze reden in op wijk- en kerngericht werken. Met een schakel tussen de gemeente en kernen en wijken kunnen we deze verbinding

² Onderzoek van Necker 'Betrokken bewoner, betrokken bestuurder'.

maken. Dit aanspreekpunt noemen we een gebiedscoördinator. Deze gebiedscoördinator werkt met de wijken en kernen aan een wijk- of kerngerichte aanpak. In deze aanpak staat beschreven hoe we de wijk of kern toekomstbestendig maken en leefbaar houden. Deze wijk- of kernaanpak wordt in samenspraak met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners gemaakt. Hierbij streven we altijd naar het participatieniveau 'samenwerken'. De raad neemt het definitieve besluit door hierin het kader en de investeringen vast te stellen. Ook brengt een gebiedscoördinator initiatieven, wensen en knelpunten op wijk of kernniveau in kaart. (Het gaat niet om individuele wensen). Wij kijken wat er goed loopt en helpen bij het vinden van oplossingen bij knelpunten of het verzilveren van kansen in het versterken. Bij initiatieven kijkt de gebiedscoördinator hoe de gemeente hier het beste bij kan ondersteunen, faciliteren of participeren. Door vroegtijdig elkaar op te zoeken en samen na te denken over de integrale aanpak van een kern of wijk creëren we kansen voor effectieve langdurige samenwerking.

Uitgangspunten wijk- en kerngericht werken

- De speerpunten uit het Strategisch Kompas vormen de basis voor wijk- en kerngericht aanpakken.
- De gebiedscoördinatoren starten de komende jaren met het maken van wijk- en kerngerichte aanpakken. Per kern wordt er gekeken of er een wijkbudget nodig is en ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.
- Bij het maken van een wijk- en kerngericht aanpak zetten we in op het participatieniveau 'samenwerken'.

Voorafgaand aan het participatietraject worden duidelijke kaders en randvoorwaarden voor de participatie geformuleerd. Op die manier weet iedereen waar hij aan toe is.

3. Inwoners aan zet

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen invloed uitoefenen op het democratisch proces of de samenwerking opzoeken met de gemeente. Dit noemen we ook wel de participatieve democratie. We moedigen het nemen van dit initiatief aan. We kennen verschillende manieren waarop men initiatief kan nemen.

3.1 Overheidsparticipatie

Wanneer inwoners, ondernemers of maatschappelijke organisaties een initiatief hebben, kan het zijn dat zij met de gemeente contact opnemen, omdat ze willen samenwerken, gefaciliteerd willen worden of advies willen krijgen. Als de gemeente Wijchen een rol oppakt bij het initiatief dan noemen we dit overheidsparticipatie. Het digitale platform biedt een ingang voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om hun initiatieven kenbaar te maken.

Uitgangspunt overheidsparticipatie

- Als een initiatief past binnen het vastgestelde beleid, dan moedigen wij dit aan. Welke rol de gemeente pakt bij een initiatief kan verschillen, dit is maatwerk.
- De gebiedscoördinator maakt een afweging welke rol het beste past en legt dit waar nodig ter besluitvorming voor.
- Goede ideeën die niet binnen het huidige beleid passen, worden halfjaarlijks door de gebiedscoördinatoren aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeenteraad besluit of we afwijken van beleid en een idee toch ondersteunen.

- Op het digitaal participatieplatform van de gemeente Wijchen is een plek om initiatieven kenbaar te maken.

3.2 Uitdaagrecht

Bij uitdaagrecht kunnen inwoners, ondernemers of maatschappelijke organisaties taken van de gemeente overnemen. Dit kan wanneer ze denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Wanneer de gemeente Wijchen 'uitgedaagd' wordt, gaan wij in gesprek met de uitdager. We moedigen initiatiefnemers aan om het gesprek met ons hierover te voeren en op zoek te gaan naar de mogelijkheden.

Uitgangspunten uitdaagrecht

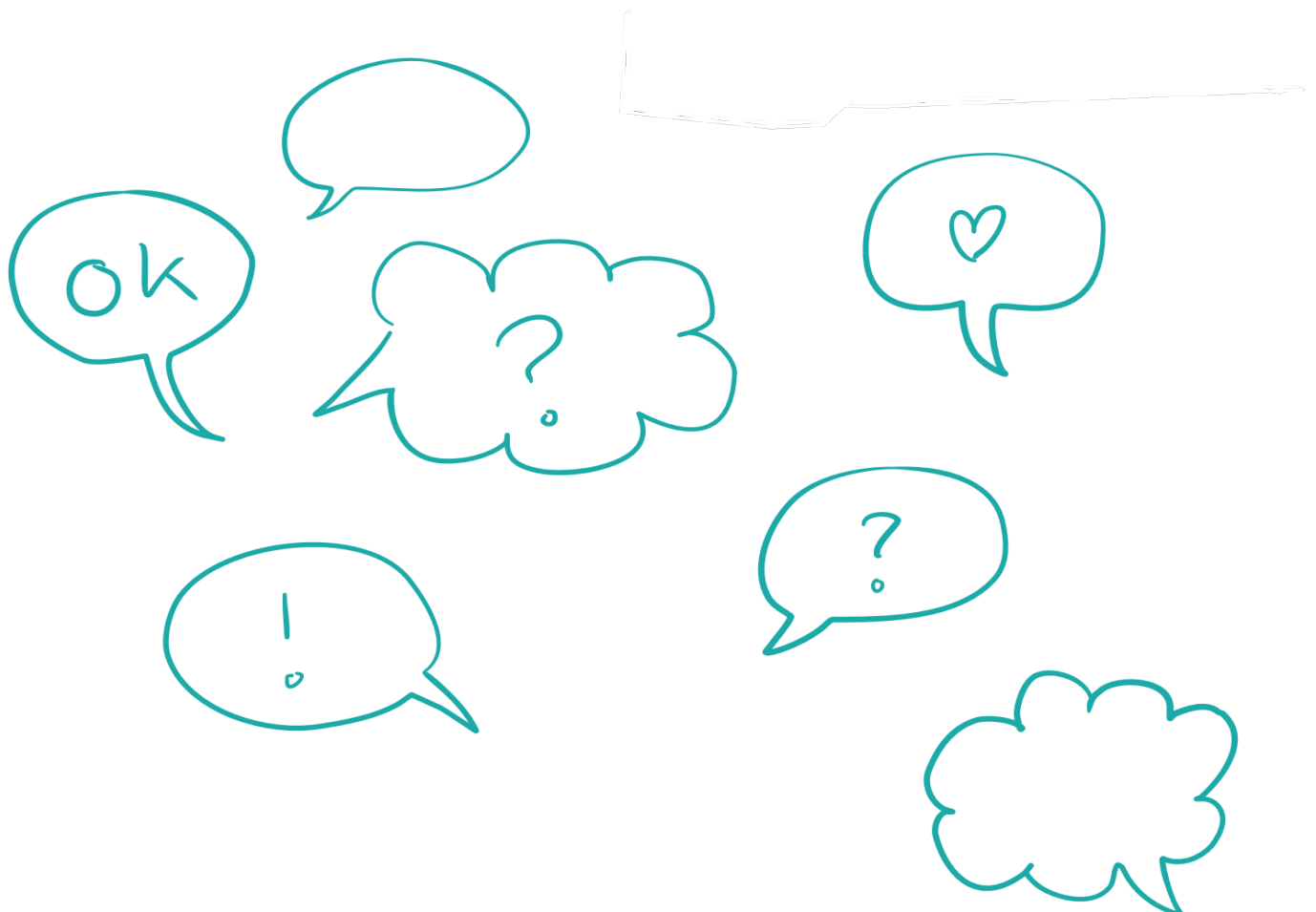
- Inwoners hebben aangegeven hier geen grote interesse in te hebben. Daarom stimuleren we het uitdaagrecht niet proactief.
- Voor het uitdaagrecht, vindt de gemeente Wijchen het belangrijk dat er geen banen verloren gaan.

3.3 Belangenbehartigers

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen zich ook verenigen om hun belang te behartigen. Dit kan rondom een onderwerp zijn zoals milieu, maar ook rondom een gebied, dorp of wijk, zoals de leefbaarheidsgroepen en dorpsraden. De gebiedscoördinator en beleidsambtenaren zijn beschikbaar voor vragen van belangenbehartigers op het gebied van een wijk of dorp of op het gebied van een thema of onderwerp. Wij moedigen het aan dat belangenbehartigers hun belangen kenbaar maken bij de gemeente. Door kennis en ervaringen met elkaar te delen, kunnen we de leefbaarheid in onze kernen vergroten en samen zorgen voor een toekomstbestendige gemeente.

Uitgangspunten belangenbehartigers

- De gebiedscoördinator zijn beschikbaar voor belangenbehartigers die in gesprek willen met de gemeente.

Blije Bikkels

In 2022 gingen de gemeente en de samenleving samen aan de slag om de leefbaarheid, de sociale cohesie en het welzijn van de gemeenschap Bergharen en Hernen/Leur te versterken.

Stichting Blije Bikkels is het resultaat van een initiatief gedreven vanuit gezamenlijk eigenaarschap. En daarmee een mooi voorbeeld van Cocreatie.

Door effectief in te zetten op cocreatie is een leegstaande buurt supermarkt nieuw leven ingeblazen en wordt de leefbaarheid van de gemeenschap versterkt. Met een dorpswinkel, een theetuin en een ambachtelijke bakkerij brengt de stichting gewenste voorzieningen weer in de nabijheid van de bewoners.

Dit project toont hoe cocreatie, door haar veelzijdigheid aan betrokken, ook een veelzijdigheid aan toegevoede waarden kan realiseren. Niet alleen de leefbaarheid wordt door Blije Bikkels versterkt, ook de sociale cohesie komt ten goede. Het wordt een plek waar mensen met een verstandelijke beperking kunnen reïntegreren, werken en werkervaring opdoen. De dorpswinkel, geleid door vrijwilligers, een theetuin om elkaar te ontmoeten en een buurtmarkt voor jongeren met een achterstand tot de arbeidsmarkt om te leren en te werken. Een veelzijdigheid aan sociale participatie.

3.4 Cocreatie

De verbinding tussen onze representatieve democratie en participatieve democratie komt op een goede manier tot haar recht als er sprake is van cocreatie. Bij cocreatie gaan gemeente en samenleving vanuit gezamenlijk eigenaarschap aan de slag met een initiatief of project. We hopen de komende jaren steeds meer van deze samenwerkingen aan te gaan met inwoners, ondernemers en/of maatschappelijk partners. Het initiatief voor cocreatie kan zowel vanuit de samenleving komen als vanuit de gemeente. Op het moment dat er een initiatief wordt opgestart met cocreatie wordt er gekeken wie, vanuit welke verantwoordelijkheid en met welke taken aan de slag gaat. We moedigen hierbij aan dat er een grote rol bij de samenleving ligt. Bij cocreatie is er altijd sprake van maatwerk. Als het gaat om de verdeling van taken en verantwoordelijkheden, maar ook over de verdeling van mandaat en investeringen. Per initiatief kijken we wat passend is.

4. De Omgevingsdialoog

Bij een Omgevingsdialoog moet de initiatiefnemer vroegtijdig met de omgeving in gesprek over zijn plan. Voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning. Als initiatiefnemers omwonenden in een vroeg stadium mee laten denken, kan dit tot betere plannen, meer steun en uiteindelijk vlottere procedures leiden. De gemeenteraad of het college kan met deze input een goed afgewogen besluit nemen over het initiatief. De Omgevingsdialoog is geen vervanging van de officiële procedure van zienswijzen en beroep. Het is een aanvulling in het voortraject. Hiermee brengen we de representatieve democratie en de participatieve democratie op een mooie wijze met elkaar in verbinding. We faciliteren initiatiefnemers met informatie over en een stappenplan voor het voeren van de Omgevingsdialoog.

In veel gevallen is dit niet nodig, zoals bij het plaatsen van een dakkapel of het organiseren van een straatfeest. Het is natuurlijk wel goed om de burens te informeren. Als er aan de gemeente een besluit wordt gevraagd, moet de initiatiefnemer zelf beoordelen of participatie wenselijk is én hoe hij de participatie wil vormgeven. Als gemeente kunnen wij de participatie niet verplichten, maar wel stimuleren. Behalve als een initiatief afwijkt van de regels van het omgevingsplan. Voor deze

zogenaamde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten heeft de gemeenteraad vastgesteld op welke onderwerpen de Omgevingsdialoog verplicht is.

Uitgangspunten omgevingsdialoog

- De gemeente Wijchen zorgt voor goede informatievoorziening over de Omgevingsdialoog en het goed voeren hiervan.

5. Aan de slag

In dit kader benoemen we per hoofdstuk de verschillende uitgangspunten om participatie en cocreatie richting te geven en tot een succes te maken. Een aantal randvoorwaardelijke keuzes is daarbij belangrijk.

5.1 Kern en Wijkgericht werken

Om kern en wijkgericht werken een succes te maken is de inzet van gebiedscoördinatoren noodzakelijk. Op dit moment hebben we wijkbeheerders, zij zorgen voor het dagelijks onderhoud van de wijken. Aanvullend hierop zetten we dus in op maximaal 3 gebiedscoördinatoren. De gebiedscoördinatoren richten zich op:

- Het opstellen en uitvoeren van wijk- en kernaanpakken. Dit doen zij samen met de wijk of kern.
- Ondersteunen bij goede burgerparticipatie.
- Het zijn van een eerste ingang voor inwonersinitiatieven.
- Het zijn van de schakel tussen de gemeente en initiatiefnemer bij overheidsparticipatie.
- Zij onderhouden contacten met stakeholders in de wijk, zoals dorpsondersteuners.

Uit onderzoek blijkt dat op de schaal van de gemeente Wijchen de inzet van 3 gebiedscoördinatoren noodzakelijk is om invulling te geven aan deze taken.

Met de keuze voor een kern- en wijkgerichte aanpak geven we op een goede manier invulling aan de opgaven maar ook wensen die er leven in een gebied. Bij het ontwikkelen van deze aanpakken zetten we in op het participatieniveau samenwerken. De gebiedscoördinator brengt de wensen van inwoners samen met de opgaven voor een gebied. De aanpak wordt dus in samenwerking met het gebied opgesteld. De gemeenteraad neemt uiteindelijk een besluit over alle aanpakken om een goede afweging te maken. Dit echter na instemming van alle betrokkenen bij de aanpak. Deze aanpak komt ter vervanging van de ondersteuning aan de Dops en de Sops.

We kiezen voor een gefaseerde aanpak en starten met de meest kwetsbare en kansgerichte wijken.

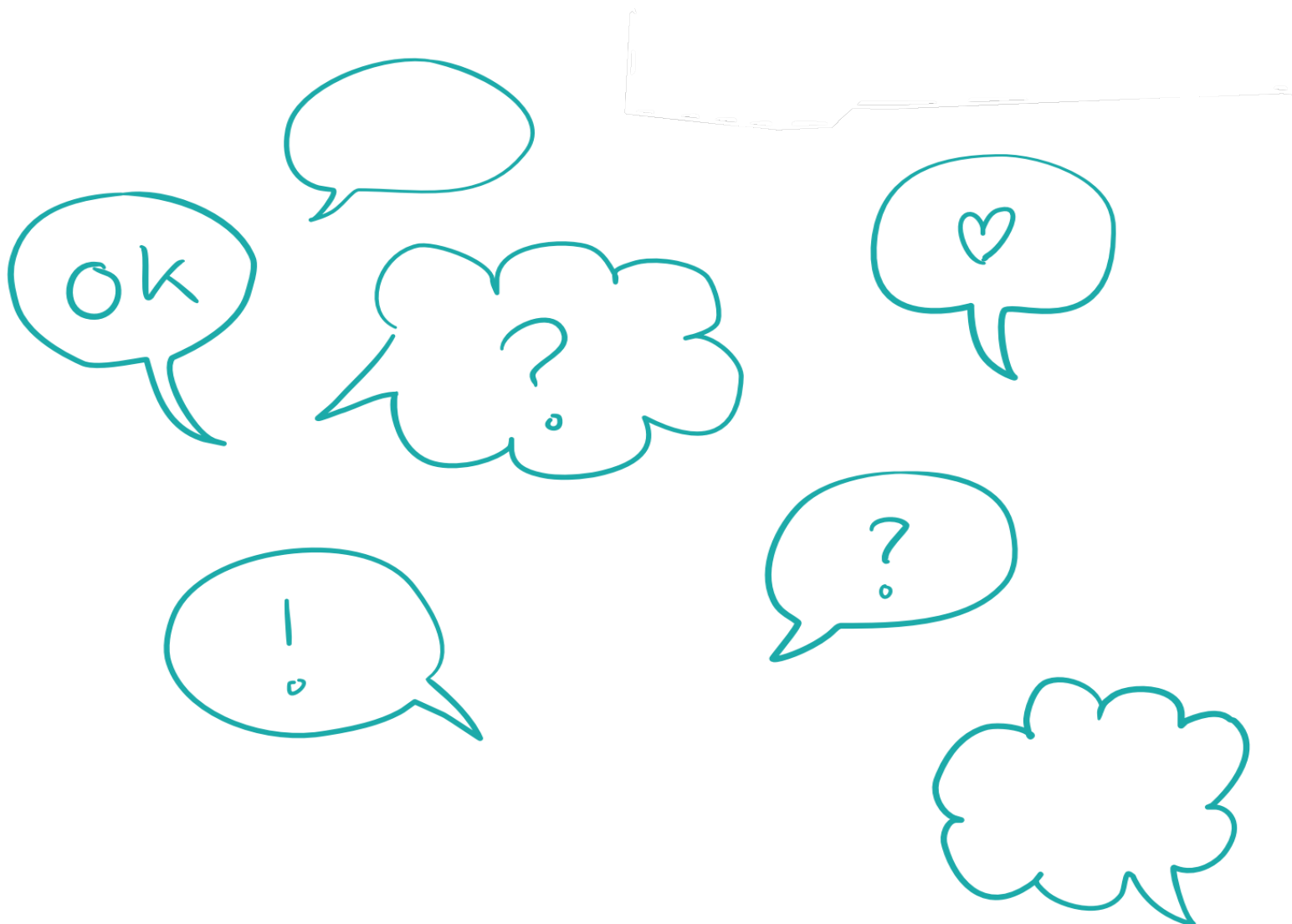
5.2 Overheidsparticipatie & inwonersinitiatieven

Met het Strategisch Kompas Wijchen 2035 en bestaand beleid heeft de gemeenteraad richting en kaders gegeven voor inwonersinitiatieven en overheidsparticipatie. Binnen deze kaders werkt de gemeente Wijchen graag mee aan inwonersinitiatieven. De mate waarin wordt per initiatief bepaald. De initiatieven die niet binnen de kaders passen worden halfjaarlijks aan de gemeenteraad voorgelegd voordat ze worden afgewezen. Hierbij gaat het om inwonersinitiatieven die officieel via het digitaal participatieplatform of de gebiedscoördinatoren worden ingediend. In het kader van goede dienstverlening is het digitaal mogelijk of door persoonlijk contact. Wanneer de gemeenteraad de niet passende initiatieven bespreekt, kan zij ervoor kiezen initiatieven toch te ondersteunen.

5.3 Democratische versterking

We gaan dus op zoek naar een effectieve relatie tussen de overheid en inwoners. Blijvend zetten we in op democratische versterking om de verbinding tussen de representatieve en participatieve democratie te verbeteren. Het vaststellen van het participatie en cocreatiekader is hierin de eerste stap. We houden continu in de gaten op welke manieren we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties het beste kunnen betrekken en hoe we wijk- en kerngericht werken tot een succes kunnen maken.

Er zijn veel maatschappelijke ontwikkelingen die de samenwerking tussen de gemeente en de samenleving kunnen verrijken, maar ook onder druk zetten. Dit vraagt van ons hier continu aandacht voor te hebben en op te anticiperen. Door het hele land zetten gemeenten daarom in op democratische versterking en vernieuwing.

Bijlage 1: resultaten participatietraject

Hoe kunnen we de kennis van onze inwoners, ondernemers en partners zo goed mogelijk benutten om gezamenlijk de maatschappelijke opgaven te vervullen? Een vraag die we met in het participatie en cocreatie kader beantwoorden. En dat doen we niet alleen. In mei en juni gingen we met Wijchenaren in gesprek over het onderwerp 'Participatie en cocreatie'. Dat deden we op verschillende manieren:

- Vragenlijst via enquête en swipocratie
- Participatie café
- Onlinebijeenkomst

Demografie

Kern	% deelnemers o.b.v. inwoneraantal
Alverna	2,1%
Balgoij	1,3%
Batenburg	1,2%
Bergharen	0,5%
Hernen	0,7%
Leur	3,7%
Niftrik	3,1%
Wijchen	0,6%

De respondenten van zowel de vragenlijst als de swipocratie wonen qua aantal grotendeels in de kern Wijchen. Kijken naar het percentage van inwoners uit de verschillende kernen dat heeft deelgenomen, ligt het aantal wel weer dicht bij elkaar.

Verder zijn de respondenten merendeels ouder dan 35 jaar, en bij de swipocratie is de meerderheid ouder dan 50 jaar. Hieruit concluderen wij dat we vooral de doelgroep van 35 jaar en ouder aantrokken voor dit participatietraject en dat de verdeling van de deelnemers redelijk gelijk is over de kernen.

Voorkeuren bij participatie

De voornaamste manieren waarop de deelnemers de enquête hebben gevonden is via het weekblad en sociale media. De meerderheid van de deelnemers geeft aan graag te participeren bij projecten en plannen van de gemeente, en dat zij graag overal over meedenken. Van de 3 manieren om te participeren: meedenken, meepraten en meebeslissen prefereren de meeste Wijchenaren om mee te praten. De belangrijkste redenen om te participeren zijn omdat ze betrokken willen zijn bij veranderingen in de wijk, buurt, dorp of straat en omdat ze de belangen van de buurt en de gemeenschap op de agenda willen houden. Dezelfde thema's zien we terug bij de onderwerpen waar de deelnemers het liefst over meepraten. Dit zijn veranderingen in mijn wijk, buurt, dorp of straat over inrichting, bereikbaarheid, groen en parkeren, bouwprojecten in de straat, wijk, buurt of dorp en onderwerpen over de nabije toekomst. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de deelnemers graag over onderwerpen meepraten die in de eigen leefomgeving voorkomen, en zogenoemd 'dichtbij' komen. Daarnaast participeren deelnemers graag over meer fysieke onderwerpen dan sociale onderwerpen.

De deelnemers participeren zowel graag online als offline, en worden het liefst geïnformeerd middels een nieuwsbrief per e-mail. Verder geven zij aan dat zij graag een website of participatieplatform

willen waar alle projecten en initiatieven te vinden zijn waarover zij kunnen meepraten of meedenken. Daarnaast worden ze graag betrokken middels een swipocratie en via polls en peilingen. De deelnemers geven dus de voorkeur aan onlineparticipatiemiddelen om betrokken te worden bij projecten van de gemeente. De meerderheid van de Wijchenaren geeft aan dat de gemeente hun het beste kan helpen middels een samenwerking met de gemeente en door financiële ondersteuning te bieden.

Verbeterpunten voor participatie

De deelnemers hebben aangegeven niet positief of negatief, maar neutraal te zijn over de manier waarop ze hun stem kunnen laten horen over belangrijke onderwerpen. De twee voornaamste redenen die gegeven zijn waardoor deelnemers niet participeren zijn een gebrek aan tijd en dat zij het idee hebben dat er niks met hun mening gebeurt. Ze geven aan dat de gemeente de deelnemers meer kan betrekken door inwoners eerder te betrekken en door beter te luisteren naar de ideeën van inwoners.

Bovendien geeft de meerderheid van de deelnemers aan dat het niet duidelijk is hoe zij kunnen meedenken met de gemeente, dat zij geen vertrouwen hebben in wat de gemeente met hun input doet, dat inwoners niet goed genoeg betrokken worden bij nieuwe plannen en projecten, en dat de gemeente de inbreng van inwoners serieuzer moet nemen.

Leefbaarheidsgroep en dorpsraad

De meerderheid van de deelnemers geeft aan bekend te zijn met de leefbaarheidsgroep en dorpsraad in hun omgeving. Over het contact zijn de resultaten uit de enquête en swipocratie tegenstrijdig. De meerderheid van de deelnemers die de enquête hebben ingevuld geven aan wel eens contact te hebben gehad met de leefbaarheidsgroep of dorpsraad. De meerderheid van de deelnemers die de swipocratie hebben ingevuld geven aan nog geen contact te hebben gehad met de leefbaarheidsgroep of dorpsraad.

Uitdaagrecht, Omgevingswet & wijkbudget

De meerderheid van de deelnemers die de swipocratie hebben ingevuld vindt het uitdaagrecht een goed idee, echter geeft de meerderheid van de deelnemers die de enquête hebben ingevuld aan dat zij geen gebruik willen maken van het uitdaagrecht.

Bij plannen of projecten die vallen onder de omgevingswet zou de gemeente deelnemers het beste kunnen ondersteunen middels een contactpersoon van de gemeente die de Wijchenaren helpt.

De meerderheid van de deelnemers vindt het een goed idee dat er een wijkbudget is.